

Nr 333.

Godkänd av första kammaren den 7 juni 1918.

Godkänd av andra kammaren den 7 juni 1918.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för beredande av lindring i de mindre bemedlades levnadsvillkor m. m. ävensom en i ämnet väckt motion.

(Jordbruksutskottets utlåtande nr 109.)

Till Konungen.

I en till riksdagen den 23 april 1918 avlåten proposition nr 348 har Eders Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att under nionde huvudtiteln anvisa

dels för täckande av jämlikt riksdagens år 1916 givna bemyndigande förskottsvis bestridda utgifter för beredande av lindring i de mindre bemedlades levnadsvillkor å tilläggsstat för år 1918 ett förslagsanslag, högst 3,912,650 kronor;

dels för beredande av lindring i de mindre bemedlades levnadsvillkor i huvudsaklig överensstämmelse med de av departementschefen i statsrådsprotokollet tillstyrkta grunder å tilläggsstat för år 1918 ett förslagsanslag av 24,000,000 kronor;

dels ock för enahanda ändamål å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag av 8,000,000 kronor.

I detta sammanhang har riksdagen till behandling förehaft en

inom riksdagen väckt motion, vari hemställts, bland annat, att en mindre del av erhållet anslag till dyrtidens lindrande må av kommun efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall få användas till dyrtidsverksamhetens förvaltning.

Sedan riksdagen förlidet år beviljade anslag till beredande av lindring i de mindre bemedlades levnadsvillkor, har dyrtidens tryck gjort sig allt kännbarare, och behovet av att med hänsyn härtill i än högre grad än hittills bringa hjälp åt samhällets i ekonomiskt avseende svagast ställda medlemmar har mer och mer framträtt såsom en tvingande nödvändighet. Med beaktande härav föreslås nu i den föreliggande propositionen en väsentlig utvidgning av ifrågasvarande med anlitande av det s. k. dyrtidsanslaget igångsatta understödsverksamhet, vilken enligt vad erfarenheten torde hava givit vid handen i stort sett visat sig väl ägnad att fylla det med densamma avsedda ändamål. Sålunda ifrågasättes icke blott ökning av anslaget utan jämväl vissa ändringar i nu gällande grunder för tilldelning av bidrag från detsamma.

I nämnda grunder för dyrtidsanslagets utgående stadgas bland annat att bidrag av dyrtidsanslaget i regel utgår med lika stort belopp, som för ändamålet användes av de medel kommunen tillskjutit. Då synnerliga skäl därtill föranleda, må dock bidraget kunna höjas intill tre gånger samma belopp. Jämväl må i särskilt undantagsfall kommun, som enligt förebragt utredning är av skatt synnerligt betungad eller eljest befinner sig i särdeles ogynnsam ekonomisk ställning, kunna erhålla större statsbidrag än nu sagts, och må i sådant fall bidraget kunna utgå med belopp, motsvarande intill hela kostnaden för den ifrågasvarande understödsverksamheten.

I syfte att sätta kommunerna i stånd att på ett mera effektivt sätt möta behoven av hjälp för de mindre bemedlade ifrågasättes nu i Kungl. Maj:ts förevarande framställning den förändringen att till kommun skall av statsmedel utgå ett visst grundbidrag av 2 kronor per inne-vånare för helt år räknat utan skyldighet för kommunen att tillskjuta eget motsvarande bidrag och att sådant bidrag icke skall utgå, där kommun finnes vara i synnerligen goda ekonomiska omständigheter och den kommunala beskattningen jämförelsevis obetydlig. Därjämte ifrågasättes utsträckande av understödsverksamheten i fråga till vissa i statsrådsprotokollet antydda ändamål, som hittills icke understötts av staten.

I motionen föreslås, att en mindre del av erhållet anslag må av kommun efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall få användas till dyrtidsverksamhetens förvaltning.

Mot vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har riksdagen intet att erinra.

Beträffande det i motionen framställda förslaget om möjlighet för kommun att av dyrtidsanslaget jämväl erhålla bidrag till täckande av genom understödsverksamheten uppkomna förvaltningskostnader håller riksdagen visserligen före, att kommunerna i allmänhet själva böra vidkännas dessa kostnader. Dock torde det böra lämnas Kungl. Maj:t öppet att, då trängande skäl därtill föreligga, medgiva särskilt skatte-tyngda kommuner rätt att för dyrtidsanslagets förvaltning använda viss del av erhållet anslag.

Under åberopande av det anförda och då riksdagen icke heller funnit skäl till erinran mot de för ändamålet i fråga begärda anslagsbeloppen, får riksdagen anmäla, att riksdagen under nionde huvudtiteln anvisat

dels för täckande av jämlikt riksdagens år 1916 givna bemyndigande förskottsvis bestridda utgifter för beredande av lindring i de mindre bemedlades levnadsvillkor å tilläggsstat för år 1918 ett förslagsanslag, högst 3,912,650 kronor;

dels för beredande av lindring i de mindre bemedlades levnadsvillkor i huvudsaklig överensstämmelse med de av departementschefen i statsrådsprotokollet tillstyrkta grunder å tilläggsstat för år 1918 ett förslagsanslag av 24,000,000 kronor;

dels ock för enahanda ändamål å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag av 8,000,000 kronor.

Stockholm den 7 juni 1918.

Med undersåtlig vördnad.
